

Afvalwaterheffing Bonaire – Een update voor hotels en restaurants



Bonaire staat bekend om zijn prachtige onderwaterwereld en is een paradijs voor duikers. Om dit paradijs te helpen beschermen werd in 2021 de Eilandsverordening afvalwaterheffing Bonaire 2021 ingevoerd. Deze eilandsverordening bevatte het raamwerk voor de Eilandsverordening afvalwaterheffing Bonaire 2023, op basis waarvan daadwerkelijk belasting geheven kan worden om het beheer van afvalwater mede te bekostigen. Hierdoor is het dus mogelijk om inwoners van en bedrijven en instellingen op Bonaire mee te laten betalen aan het inzamelen, vervoeren, zuiveren en afvoeren van afvalwater. De invoering van een afvalwaterheffing was een voorwaarde van de Europese Commissie voor het verstrekken van subsidie aan Bonaire voor de aanleg van de riolering en de bouw van de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

Uit de Eilandsverordening afvalwaterheffing Bonaire 2023 volgt dat het beheer van afvalwater een zorgplicht vormt voor burgers, bedrijven en instellingen binnen de vastgestelde gebieden. Zij dienen een jaarlijkse heffing van 30 dollar per aansluiting op het drinkwaternetwerk en 30 dollar per op het rioleringsstelsel aangesloten perceel te betalen. Als er bovendien verblijf in een logeerruimte wordt aangeboden of voedingsmiddelen voor verkoop bereid worden, moet hierbovenop nog jaarlijks 600 dollar per kamer of keuken betaald worden. Deze additionele heffing ziet hoofdzakelijk op hotels en restaurants en de achterliggende gedachte van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) is dat grote afvalwaterlozers veel moeten bijdragen en de heffing (deels) doorberekend zou kunnen worden aan toeristen. Hierdoor zou de lastenstijging van huishoudens op Bonaire beperkt kunnen blijven.

Echter, veel horeca- en hotelexploitanten waren verontwaardigd over de hoge additionele heffing en een aantal stapte daarom met belangenbehartiger Bonaire Hotel and Tourism Association (Bonhata) naar het Gerecht. Zij stelden dat de nieuwe afvalwaterverordening in strijd is met de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet fin BES), internationale verdragen en het gelijkheids- en evenredigheidsbeginsel en eisten primair dat de verordening geheel of gedeeltelijk onverbindend verklaard zou worden. In een voorafgaand kort geding werd de ingangsdatum door het OLB al aangepast van 1 januari 2023 naar 1 oktober 2023.



Op 9 augustus 2023 wees het Gerecht in deze zaak het vonnis (ECLI:NL:OGEABES:2023:14) in het voordeel van Bonhata en mede-eisers en ging mee in hun standpunt dat de additionele heffing in strijd was met de strekking van het speciaal gewijzigde artikel 57a Wet fin BES. In de toelichting op de wetswijziging staat expliciet dat rekening gehouden moet worden met het gelijkheids- en evenredigheidsbeginsel bij eventuele differentiatie van de heffingsmaatstaf en het tarief. Dit houdt in dat alleen als de samenstelling of hoeveelheid van het afvalwater voldoende afwijkt, differentiatie in tarief of heffingsmaatstaf gerechtvaardigd is.

Bij toetsing hiervan concludeerde het Gerecht dat er in dit geval geen sprake was van een dergelijke rechtvaardigingsgrond van voldoende gewicht. Immers, de samenstelling en hoeveelheid van het afvalwater van hotels en restaurants wijkt niet zodanig af van een huishouden dat de vertienvoudiging van het tarief gerechtvaardigd is. Er is ook geen onderzoek verricht door het OLB om het tegendeel te bewijzen. Het beperken van de lastenstijging van Bonairiaanse huishoudens en de redenering dat voornamelijk toeristen profiteren van het beschermen van koraal vormen ook geen toegestane rechtvaardigingen voor differentiatie uit artikel 57a Wet fin BES.

De additionele heffing voor hotels en restaurants is dus in strijd met het gelijkheidsbeginsel en daarmee artikel 57a Wet fin BES. Het Gerecht verklaarde de desbetreffende wetsbepalingen onverbindend en nooit verbindend te zijn geweest, wat betekent dat de Eilandsverordening afvalwaterheffing Bonaire 2023 op 1 oktober 2023 in werking zal treden zonder deze wetsbepalingen. Momenteel wil het OLB met hotel- en restaurantexploitanten om tafel gaan om samen tot een oplossing te komen. Als die poging niet slaagt, overweegt het OLB in hoger beroep te gaan.



Afvalwaterheffing Bonaire – Een update voor hotels en restaurants- Pg. 2